

## **Dictamen en relació amb una consulta d'un ajuntament sobre el responsable del tractament**

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un ajuntament en què planteja si, respecte els tractaments de dades que efectuen els ajuntaments, cal fer constar com a responsable l'ajuntament com a persona jurídica o bé un òrgan específic de l'ens local.

En el mateix escrit es planteja a l'Autoritat una altra consulta que, atès que es refereix a una qüestió diferent, s'analitzarà en un dictamen específic (CNS 23/2018).

Analitzada la petició i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

L'Ajuntament inicia el seu escrit de consulta fent referència a les definicions de responsable i d'encarregat del tractament que contempla la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

Tot seguit, fa esment a les definicions que, en relació amb aquestes dues figures, contempla el Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD), que resultarà plenament aplicable el proper 25 de maig.

Dit això, fa referència al document Directrius sobre els Delegats de Protecció de Dades (DPD), de 13 de desembre de 2016 (revisades el 5 d'abril de 2017 (WP243, rev.1)), elaborat pel Grup de Treball de l'article 29, i, en concret, a les pautes que es donen sobre el concepte d'autoritat pública a què fa esment l'RGPD quan defineix les figures de responsable i encarregat del tractament.

Finalment, fa esment al Projecte de llei orgànica de protecció de dades personals, que actualment s'està elaborant per tal d'adaptar l'ordenament jurídic espanyol a l'RGPD (text publicat al BOCG, sèrie A, núm. 13-1, de 24.11.2017).

Assenyala que aquest text normatiu no contempla un article de definicions, a diferència de l'LOPD. Tot seguit, fa esment a la regulació que el projecte fa del responsable i de l'encarregat del tractament en el seu Títol V i, en concret, a l'article 33.5, el qual disposa que:

*“En el ámbito del sector público podrán atribuirse las competencias propias de un encargado del tratamiento a un determinado órgano de la Administración General del Estado, la Administración de las comunidades autónomas, las Entidades que integran la Administración Local o a los Organismos vinculados o dependientes de las mismas mediante la adopción de una norma reguladora de dichas competencias, que deberá incorporar el contenido exigido por el artículo 28.3 del Reglamento (UE) 2016/679.”*

Amb tot, l'Ajuntament planteja en concret si pels tractaments de dades que realitzin els ajuntaments el responsable (tal com s'indica en les llegendes informatives als interessats) ha de ser l'ajuntament com a persona jurídica o bé ha de constar un òrgan de l'ens local (com ara, per exemple, l'alcaldia).

A aquesta qüestió ens referim en l'apartat següent d'aquest dictamen.

### III

Certament la definició que l'RGPD fa respecte la figura de responsable del tractament no és, tal com posa de manifest l'Ajuntament, exactament coincident amb la continguda en l'encara vigent LOPD.

Així, l'LOPD disposa que s'entén per responsable del tractament *“la persona física o jurídica, de naturalesa pública o privada, o òrgan administratiu, que decideixi sobre la finalitat, el contingut i l'ús del tractament”* (article 3.d)).

Per la seva banda, l'RGPD disposa que s'entén per responsable del tractament *“la persona física o jurídica, autoridad pública, servicio u otro organismo que, solo o junto con otros, determine los fines y medios del tratamiento; si el Derecho de la Unión o de los Estados miembros determina los fines y medios del tratamiento, el responsable del tratamiento o los criterios específicos para su nombramiento podrá establecerlos el Derecho de la Unión o de los Estados miembros”* (article 4.7)).

Malgrat aquesta divergència entre definicions, això cal dir no comporta cap canvi substancial en relació amb el que cal entendre per responsable del tractament en matèria de protecció de dades personals.

Cal tenir present que l'element clau és, a tal efecte, la capacitat de decidir o determinar la finalitat, el contingut, l'ús o els mitjans del tractament, és a dir, de prendre decisions sobre què fer i com tractar les dades personals des del moment en què aquestes es recullen fins a la seva destrucció. Per aquest motiu, també s'és responsable quan es decideix sobre les finalitats i mitjans del tractament malgrat no realitzar-lo materialment (com ara quan hi ha un encarregat del tractament).

Per tant, pot ser responsable del tractament tant una persona física com una persona jurídica, que pot tenir o no condició d'autoritat pública. Tractant-se d'una administració pública, en atenció a llur estructura organitzativa, normalment serà responsable del tractament l'òrgan administratiu que té competències sobre la matèria en relació amb la qual o per a l'exercici de la qual es requereix el tractament de dades personals, tenint aquest òrgan capacitat de prendre decisions sobre la finalitat i els mitjans d'aquest tractament.

També poden ser responsables del tractament entitats sense personalitat jurídica que actuïn en el tràfic jurídic com un subjecte diferenciat (per exemple, un grup polític municipal o un òrgan especialitzat sense personalitat jurídica).

A més, pot haver-hi un únic responsable del tractament o més d'un (supòsit de coresponsables del tractament, previst expressament a l'article 26 de l'RGPD) quan es determinen conjuntament amb altres les finalitats o els mitjans del tractament (per exemple, un grup empresarial).

Així doncs, als efectes que interessin en el present cas, atesa la definició de responsable del tractament continguda a l'RGPD, no sembla que, respecte els tractaments de dades que duen a terme els ajuntaments, es pugui excloure la possibilitat de designar com a responsable el mateix ajuntament persona jurídica.

Ara bé, convé fer avinent que, des de la perspectiva de la protecció de dades i, especialment, del dret d'informació de l'interessat (articles 13 i 14 RGPD), les persones afectades han de poder identificar fàcilment o amb claredat qui pren decisions sobre les finalitats i els mitjans del tractament de les seves dades. En l'àmbit públic, la indicació, en aquest sentit, d'una administració pública com a persona jurídica no sembla que permetés, en la major part dels casos, assolir aquest objectiu de transparència. Com més complexa sigui l'estructura organitzativa de l'administració, més difícil serà aquesta identificació per part dels afectats. Per aquest motiu, seria més convenient que en aquests casos s'indiqués com a responsable del tractament un òrgan administratiu de la dita administració.

De fet, tenint en compte que el concepte d'òrgan administratiu constitueix un mecanisme que permet imputar o repercutir jurídicament un acte realitzat per una persona física a la persona jurídica que representa o per a la qual treballa, això és a l'Administració pública, indicar un òrgan administratiu com a responsable del tractament no altera el fet que l'administració pública, en què s'insereix aquest òrgan, en sigui la responsable i, alhora, permet facilitar als afectats informació precisa i clara al respecte.

Per tot plegat, en el cas concret plantejat, si bé seria possible indicar com a responsable del tractament l'Ajuntament persona jurídica, seria més adequat a la normativa de protecció de dades concretar com a tal un òrgan administratiu, que, en atenció a les funcions que la legislació de règim local els atribueix, podria ser l'alcaldia, el regidor delegat, el gerent, etc.

Dit això, en relació amb la informació que s'ha de facilitar a les persones interessades, pot ser d'interès consultar la Guia per al compliment del deure d'informar a l'RGPD elaborada per les autoritats de protecció de dades per ajudar els responsables i els encarregats en l'adaptació a les exigències de l'RGPD, disponible al web de l'Autoritat <http://apdcat.gencat.cat/ca/inici/>.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

## **Conclusions**

Des del punt de vista de la protecció de dades, l'element essencial per determinar qui és responsable del tractament (article 4.7) RGPD) és la capacitat per determinar les finalitats i els mitjans del tractament, tot i no realitzar-lo materialment.

Si bé l'RGPD permet designar una persona jurídica com a responsable del tractament, en relació amb els tractaments de dades efectuats pels ajuntaments, resultaria més adequat fer constar com a responsable del tractament un òrgan administratiu.

Barcelona, 26 d'abril de 2018